

Kontxa Eizagirre Murua
Zestoa, Gipuzkoa (1945)

Aurkibidea

Biografia

Zestoako Akua bailaran jaio zen 1945. urtean, Zubigoene baserrian. Aita Aizarnako Irure baserrikoa zuen. Eskolan Zestoako Mixerikordian ibili zen 14 urtera arte. 14 urte zituela, josten ikastera joaten zen eta neskame lanetan hasi zen Irure hotelean; geroago, Zestoako bainuetxean aritu zen. Ezkondu osteko bizitza osoa Arroa Goian egin du.

Zintak

ZES-015

- **Proiektua:** Zestoarren erretolika
- **Elkarrizketatzailea(k):** Azpeitia Eizagirre, Agurtzane
- **Data:** 2002-03-09
- **Iraupena:** 28 min
- **Euskarria:** Mini Disc
- **Kodifikatzailea:** Otegi, Aitziber

Pasarteak

1. Eskolan Zestoako Mixerikordian

- **Erref:** ZES-015/002
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:00:18. **Bukatu:** 00:02:14
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolan Zestoako Mixerikordian, mojetan ibili zen 14 urtera arte. Dotrina, geografia, historia eta eskulanak ikasten zituzten, besteak beste. Egunero ordubete izaten zuten arratsaldetan, bordatzen ikasteko eta adinaren arabera irakasle ezberdina izaten zuten.

2. Zazpi urterekin jaunartze txikia eta bederatzirekin handia

- **Erref:** ZES-015/003
- **Iraupena:** 0:00:29. **Hasi:** 00:02:14. **Bukatu:** 00:02:43
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

<p>Zazpi urterekin egiten zen jaunartze txikia eta bederatzirekin handia. Mojek prestatzen zituzten jaunartzea egiteko, eta dotrina ikastera Zestoako elizara joaten ziren.</p>

3. "Estudios primarios"-eko titulua

- **Erref:** ZES-015/004
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:02:43. **Bukatu:** 00:04:19
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Zestoan mutilak maristetan eta neskak beste eskola batean ibiltzen ziren. Akua auzokoak eta Zestoako gehienak Joxeparen eskola berera joaten ziren. 14 urterekin "estudios primarios"-eko titulua atera behar izaten zen eskola bukatzeko eta Madre Superiora eta apaizak egiten zuten azterketa.</p>

4. Eskola bukatzean, josten ikasi eta neskame lanetan

- **Erref:** ZES-015/005
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:04:19. **Bukatu:** 00:06:18

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

14 urterekin eskola bukatzean, neguan josten ikastera joaten zen, eta udan neskame egoten zen. Eskola ordaindu egin behar izaten zuten. Anekdotak bat kontatzen du, eskola ordaintzeko emandako dirua galdu zutenekoa.

5. Orduko eskola ordaintzea garestia zen

- **Erref:** ZES-015/006
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:06:18. **Bukatu:** 00:07:31

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Bost durokoak paperezkoak ziren, urdinak. Asko balio zuen orduko bost durok eta 3 anai-arreben eskola huraxe ordaintzen zuten. 12 senide ziren. Eskola orduetan ordulaurden izaten zuten idazteko makina erabiltzen ikasteko eta hura ere ordaindu egin behar izaten zen.

6. Umetako jolasak: erten-ertenka, obaloka...

- **Erref:** ZES-015/007
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:07:31. **Bukatu:** 00:09:52

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

"Erten-ertenka", "obaloka", eta "pañuelitos"-ka jolasten zuten, besteak beste, eta jokoen kantuak erdaraz kantatzen zituzten. Ez zuten jolaserako asti handirik izaten, ume zain edo etxeko lanak egiten aritu behar izaten zuten.

7. Baserriko lanak; garia eta artoaren inguruko lanak

- **Erref:** ZES-015/008
- **Iraupena:** 0:06:08. **Hasi:** 00:09:52. **Bukatu:** 00:16:00

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

<p>Eskolara joan gabe askotan geratzen ziren aitari "ittulan" laguntzeagatik eta ume-zain ere egon behar izaten zuten. Gari-jotzea eta garbitzea nola egiten zuten ezagutu zuen etxean eta nola egiten zen azaltzen du. Artalorea, artagaina eta maizorria ganaduarentzat egitea zer den eta artoaren inguruko

azalpenak ematen ditu. Artazuritzen eta arto maluta biltzen aritzen ziren, arto malutekin koltxoak egiten ziren.</p>

8. Lurra goldatu eta jorratu

- **Erref:** ZES-015/009
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:16:00. **Bukatu:** 00:16:51

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:

Joxepa goldearekin aritzen zen jorran, baina ama laiarekin aritzen zen. Lurra nola lantzen zuten azaltzen du.

9. Txerri-hiltzea; sagardoa egitea

- **Erref:** ZES-015/010
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:16:51. **Bukatu:** 00:17:52

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

<p>Umea zela txerri-hiltzea ezagutu zuen etxean. Sagardoa ere egiten zuten eta sagardo patxaren inguruko kontuak aipatzen ditu.</p>

10. Zestoako Irure Hotelean neskame

- **Erref:** ZES-015/011
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:17:52. **Bukatu:** 00:19:54

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Hotelak eta pentsioak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Neskame joan zen Irure hotelera eta 3 uda pasa zituen bertan lanean. Oheak eta etxeko lanak egiten zituzten. Garai hartan lurra belauniko garbitzen zuten. 4-5 neska aritzen ziren lanean eta jende asko izaten zen.

11. Zestoako bainuetxean lanean

- **Erref:** ZES-015/012
- **Iraupena:** 0:04:19. **Hasi:** 00:19:54. **Bukatu:** 00:24:13

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Hoteleko lana bukatzean bainuetxera joan zen lanera. Udararen 700 lagun aritzen ziren lanean. Ez ziren bainu-txorroak gaur bezalakoak izaten. Denentzat lan ezberdinak izaten ziren eta Joxepa sukaldeko mantelak eta

kubiertoak antolatu eta logelak garbitzen aritzen zen. Astean behin arratsalde bat jai izaten zuten eta orduan joaten ziren etxera. Hotelean aritu zenean ez zuten jairik izaten.

12. Lan-baldintzak hobetzen

- **Erref:** ZES-015/013
- **Iraupena:** 0:03:27. **Hasi:** 00:24:13. **Bukatu:** 00:27:40

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

4etan lanak bukatzean mahai-tresnak jaso eta ordubeteko tarteak izaten zuten siestarako; iluntzean berriz ere 12ak aldera arte lana izaten zuten. Goizean 7 eta erdietan jaikitzen ziren, baina Kontxak nahiago zuen hango lana Hotelean aritu zenekoa baino. Beraien logelan denetik izaten zuten euren beharretarako, etxean bezala.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-12-19

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com